

prima instanță: E. Cobzac
instanța de apel: L. Popova
M. Moraru, S. Caitaz

dosarul nr. 2ra-475/15

DECIZIE

27 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Ala Cobăneanu, Sveatoslav Moldovan

Nadejda Toma, Ion Guzun

examinând recursurile declarate de Ministerul Finanțelor și reprezentantul Consiliului mun. Chișinău, Viorica Cobzarenco,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pilipciuc Tatiana împotriva Guvernului Republicii Moldova reprezentat de Ministerul Finanțelor, Consiliului mun. Chișinău, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni “S.G.S. Moldova” cu privire la constatarea raportului de rudenie, stabilirea faptului naționalizării proprietății ca urmare a represiunii politice și recuperarea valorii acestora prin achitarea de compensații,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2014

c o n s t a t ă

La data de 22 august 2003 Pilipciuc Tatiana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova reprezentat de Ministerul Finanțelor, Consiliului mun. Chișinău, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni S.G.S.

Moldova cu privire la constatarea raportului de rudenie, stabilirea faptului naționalizării proprietății ca urmare a represiunii politice și recuperarea valorii acestora prin achitarea de compensații.

În motivarea acțiunii Pilipciuc Tatiana a menționat că, este nepoată lui Grosu Mihail care la 21 august 1940 a fost condamnat la privațiune de libertate și supus represiunilor politice, iar întreaga sa avere fiind naționalizată, inclusiv imobilul situat în mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu 7.

Menționează că, Grosu Mihail a fost căsătorit cu Grosu Maria, din căsătorie au 3 copii: Grosu Vladimir, Lidia Erhan și Grosu Ludmila, ultima fiind mama acesteia care a decedat la data de 29 decembrie 1995.

Susține că, este unica moștenitoare a averii succesoriale lăsate de Grosu Mihail fapt ce se confirmă prin certificatul de moștenitor legal nr. 2/11-173 din 01 iulie 1996.

La depunerea cererii de chemare în judecată a solicitat retrocedarea bunului imobil și terenului aferent situat în mun. Chișinău str. Mihai Eminescu 7 și restituirea contravalorii bunurilor naționalizate.

Ulterior, prin cererea de concretizare a pretențiilor din 22 septembrie 2003 reprezentantul Tatiane Pilipciuc, avocatul Ion Manole a solicitat suplimentar repararea prejudiciului moral din contul Ministerului Finanțelor în mărime de 1 milion de lei (f.d. 13).

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din 21 mai 2007 Pilipciuc Tatiana a solicitat repunerea cererii în termenii de prescripție, anularea contractului de vânzare-cumpărare din 05 mai 1999 încheiat între Primăria mun. Chișinău și societatea pe acțiuni "S.G.S. Moldova" și restituirea casei de locuit din mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu 7 (f.d. 76).

Prin cererea de modificare a pretențiilor din 25 aprilie 2008 Pilipciuc Tatiana a solicitat repunerea cererii în termenii de prescripție, dispunerea efectuării unei expertize cu privire la evaluarea bunului imobil din str. Mihai Eminescu 7, mun. Chișinău și încasarea din contul Consiliului mun. Chișinău a contravalorii bunului nominalizat (f.d. 131).

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din 13 aprilie 2009 reprezentantul Tatiane Pilipciuc, avocatul Alexandru Postică a solicitat repunerea cererii în termenii de prescripție, stabilirea faptului că Tatiana Pilipciuc este moștenitoare a lui Grosu Mihail și Grosu Maria, constatarea faptului naționalizării imobilului din str. Mihai Eminescu 7, mun. Chișinău ca urmare a condamnării lui Grosu Mihail și încasarea în beneficiul său din contul Consiliului mun. Chișinău și Ministerului Finanțelor în mod solidar a sumei de 3732435 lei, drept contraechivalent al imobilului nominalizat (vol. I, f.d. 209).

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 24 iunie 2010 s-a respins acțiunea ca nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 iunie 2011, s-a respins cererea de apel declarată de Tatiana Pilipciuc și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 16 mai 2012, s-a admis recursul declarat de Pilipciuc Tatiana, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 01 iunie 2011 și s-a restituit pricina spre rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2014 s-a admis cererea de apel depusă de Pilipciuc Tatiana, s-a casat hotărârea judecătorească Rîșcani mun. Chișinău din 24 iunie 2010 și s-a adoptat o nouă hotărâre prin care: s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Pilipciuc Tatiana, s-a încasat de la Consiliul mun. Chișinău și din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul Tatiane Pilipciuc suma de 2870335 lei cu titlu de compensație, în rest acțiunea s-a respins.

La data de 24 noiembrie 2014 Ministerul Finanțelor a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2014, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel eronat a aplicat legea materială incidentă raportului juridic dedus judecării și nu a examinat problemele referitoare la elementele de probațiune. Susține că, extrasul din Hotărârea Sovietului Comisarilor Norodnici al R.S.S.M. nr. 124 din 15.02.1946 nu poate constitui o probă relevantă deoarece o parte din imobilele menționate în aceasta au fost confiscate pentru surplus de suprafață în legătură cu cauze care nu rezultă din acțiuni de represiune politică.

Consideră că, analele istorice invocate de intimată în calitate de suport probant pentru constatarea dreptului de proprietate nu pot constitui mijloace de probă la materialele cauzei deoarece legea obligă ca probațiunea în acest tip de litigii și pentru astfel de capete de cerere să se facă exclusiv prin acte eliberate de autoritățile abilitate.

La data de 05 decembrie 2014 Consiliul mun. Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2014, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii judecătorești Rîșcani mun. Chișinău din 24 iunie 2010.

În motivarea recursului a invocat că, decizia recurată este neîntemeiată deoarece la materialele pricinii nu există nici o probă care confirmă faptul că Grosu Mihail este proprietarul bunului naționalizat situat în mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu 7.

De asemenea afirmă că, imobilul nr. 7 din str. Mihailovscaia, actualmente str. Mihai Eminescu 7 a fost naționalizat pentru depășirea suprafeței și nu în legătură cu represiunile politice, la caz nefiind dovedită legătura causală între faptul represiunii politice și naționalizarea bunului imobiliar menționat.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de Ministerul Finanțelor și reprezentantul Consiliului mun. Chișinău, Viorica Cobzarenco urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat cu certitudine că, la data de 22 august 2003 Pilipciuc Tatiana a

depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova reprezentat de Ministerul Finanțelor, Consiliului mun. Chișinău, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni "S.G.S. Moldova" solicitând retrocedarea bunului imobil și terenului aferent situat în mun. Chișinău str. Mihai Eminescu 7 precum și restituirea contravalorii bunurilor naționalizate (vol I, f.d. 1-4).

Ulterior, prin cererea de concretizare a pretențiilor din 22 septembrie 2003 reprezentantul Tatiane Pilipciuc, avocatul Ion Manole a solicitat suplimentar repararea prejudiciului moral din contul Ministerului Finanțelor în mărime de 1 milion de lei (Vol. I, f.d. 13).

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din 21 mai 2007 Pilipciuc Tatiana a solicitat repunerea cererii în termenii de prescripție, anularea contractului de vânzare-cumpărare din 05 mai 1999 încheiat între Primăria mun. Chișinău și societatea pe acțiuni "S.G.S. Moldova" și restituirea casei de locuit din mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu 7 (Vol. I, f.d. 76).

Prin cererea de modificare a pretențiilor din 25 aprilie 2008 Pilipciuc Tatiana a solicitat repunerea cererii în termenii de prescripție, dispunerea efectuării unei expertize cu privire la evaluarea bunului imobil din str. Mihai Eminescu 7, mun. Chișinău și încasarea din contul Consiliului mun. Chișinău a contravalorii bunului nominalizat (Vol. I, f.d. 131).

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din 13 aprilie 2009 reprezentantul Tatiane Pilipciuc, avocatul Alexandru Postică a solicitat repunerea cererii în termenii de prescripție, stabilirea faptului că Tatiana Pilipciuc este moștenitoarea lui Grosu Mihail și Grosu Maria, constatarea faptului naționalizării imobilului din str. Mihai Eminescu 7, mun. Chișinău ca urmare a condamnării lui Grosu Mihail și încasarea în beneficiul său din contul Consiliului mun. Chișinău și Ministerului Finanțelor în mod solidar a sumei de 3732435 lei, drept contraechivalent al imobilului nominalizat (Vol. I, f.d. 209).

Din materialele cauzei s-a stabilit că, Grosu Mihail Eremia, a.n. 1884, a fost supus represiunilor politice ca urmare a arestării sale la data de 21 august 1940 de către N.K.V.D și condamnat la 8 ani privațiune de libertate, iar la 20 aprilie 1942 a decedat la locul deținerii sale în satul Rudnicinoe, raionul Caisc, regiunea Kirov (vol. I, f.d. 5-verso).

Potrivit certificatului de reabilitare din 23 martie 1990 eliberat de Procuratura R.S.S.M., se confirmă faptul că, Grosu Mihail în calitate de victimă a represiunilor politice a fost reabilitat în baza ucazului Prezidiului Sovietului U.R.S.S. din 16 ianuarie 1989 (vol. I, f.d. 5).

Din cuprinsul dosarului de anchetă întocmit de N.K.V.D. pot fi stabiliți membrii familiei lui Grosu Mihail și Grosu Maria aceasta avînd următoarea componență: soția - Grosu Maria și copii: Liudmila, Vladimir și Lidia Erhan (vol. I, f.d. 5-6).

Din conținutul certificatului de naștere al Liudmilei Grosu seria AM nr. 097125 eliberat la 08 septembrie 1993 rezultă că, dînsa este fiica lui Grosu Mihail și Grosu Maria (vol. I, f.d. 8). Iar din certificatul de naștere NA-IV 0229100 eliberat la 13 decembrie 1999 rezidă că, Grosu Tatiana este fiica Liudmilei Grosu, menționi la rubrica tatălui lipsesc (vol. I, f.d. 8)

Potrivit certificatului de moștenitor legal nr. 1540 din 01 iulie 1996 rezultă că,

Pilipciuc Tatiana este fiica Liudmilei Grosu, ultima lăsînd la momentul deschiderii moştenirii patrimoniul succesoral compus din mijloacele băneşti depozitate în sucursala 8492, or. Chişinău filiala nr. 82 şi apartamentul nr. 53 din str. Vasile Lupu, mun. Chişinău (vol. I, f.d. 78).

Conform raportului de evaluare a proprietăţii imobiliare nr. 016 din 23 ianuarie 2013 întocmit de Oficiul Cadastral Teritorial Chişinău, filiala Î.S. “Cadastru” rezidă că, valoarea de piaţă a bunului imobil situat în mun. Chişinău, str. Mihai Eminescu 7 constituie 2870355 de lei (vol. II, f.d. 38-48).

Potrivit art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Conform art. 241 alin. (2), (5) şi (6) din Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească constă din partea introductivă şi partea dispozitivă. În cazurile prevăzute la art.236 alin.(5), hotărîrea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare şi dispozitiv. Fiecare parte a hotărîrii se evidenţiază separat în textul acesteia. În motivare se indică: circumstanţele pricinii, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa. Dispozitivul cuprinde concluzia instanţei judecătoreşti privind admiterea sau respingerea integrală sau parţială a acţiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea şi termenul de atac al hotărîrii.

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce i-au fost prezentate.

Instanţa de recurs menţionează că, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărîre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărîrile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărîrea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrar judiciar, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Instanţa de recurs consemnează că, Codul de procedură civilă consacră principiul general după care orice hotărîre judecătorească trebuie să fie motivată şi să reprezinte premisa pentru soluţia din dispozitiv. Aceasta dispoziţie este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiţiei şi încrederii ce trebuie să inspire justiţiabililor cât şi pentru a se da instanţelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanţe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt şi de drept care au format convingerea lor, să enunţe cele constatate şi dovezile care au determinat-o.

Verificînd legalitatea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2014, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, aceasta a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural, iar partea motivată este în contradicție cu dispozitivul pronunțat.

Colegiul reține că, din conținutul cererii de chemare în judecată depusă de Pilipciuc Tatiana se desprind următoarele capete de cerere: a) stabilirea faptului că Tatiana Pilipciuc este moștenitoarea lui Grosu Mihail și Grosu Maria, b) constatarea faptului naționalizării imobilului din str. Mihai Eminescu 7, mun. Chișinău ca urmare a condamnării lui Grosu Mihail, c) încasarea în mod solidar din contul Consiliului mun. Chișinău și din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor a sumei de 3732435 lei cu titlu de compensații.

Instanța de apel în partea motivată a deciziei sale și-a argumentat concluzia în sensul admiterii capetelor de cerere cu privire la constatarea faptului calității de moștenitor a Tatiane Pilipciuc în privința defuncțiilor Grosu Mihail și Grosu Maria, stabilirea faptului naționalizării imobilului din str. Mihai Eminescu 7, mun. Chișinău precum și încasarea din contul Consiliului mun. Chișinău și din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul Tatiane Pilipciuc a sumei de 2870355 lei cu titlu de compensație.

Însă contrar argumentelor abordate în susținerea concluziei și reliefate în partea motivată a deciziei recurate, instanța de apel pronunță dispozitivul în următoarea formulă: admite parțial acțiunea, casează hotărîrea primei instanței și emite o nouă hotărîre prin care admite capătul de cerere cu privire la încasarea din contul Consiliului mun. Chișinău și din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul Tatiane Pilipciuc a sumei de 2870355 lei cu titlu de compensație, în rest respinge acțiunea. Astfel, deși motivează în actul de dispoziție adoptat, necesitatea admiterii cerințelor cu privire la constatarea faptului calității de moștenitor a Tatiane Pilipciuc în privința defuncțiilor Grosu Mihail și Grosu Maria și stabilirea faptului naționalizării imobilului din str. Mihai Eminescu 7, mun. Chișinău, instanța de apel, în mod inexplicabil, în partea dispozitivă pronunță soluția de respingere a capetelor de cerere menționate, generînd o stare de confuzie în percepția participanților la proces a soluției adoptate.

Viabilitatea deciziei recurate nu rezistă criticilor îndreptate în privința legalității și temeiniciei constatate de instanța de recurs, iar caracterul contradictoriu al acesteia se accentuează în momentul în care se remarcă faptul că, soluția pronunțată de instanța de apel cu privire la încasarea în beneficiul intimitei a sumei de 2870355 lei din contul recurenților, era condiționată de admiterea cerințelor cu privire la constatarea faptului calității de moștenitor al Tatiane Pilipciuc în privința defuncțiilor Grosu Mihail și Grosu Maria precum și în urma stabilirii faptului naționalizării imobilului în litigiu cu indicarea expresă a celor constatate în dispozitivul deciziei.

Altfel spus, concluzia încasării compensației pentru bunul imobiliar naționalizat este fundamentată și indisolubil legată de constatarea circumstanțelor menționate supra și putea fi dispusă doar în contextul întrunirii cumulative a celorlalte condiții precum: constatarea faptului naționalizării bunului a cărui contraechivalent bănesc se solicită cît și în urma stabilirii faptului de rudenie între Pilipciuc Tatiana pe de o parte și Grosu

Mihail, Grosu Maria pe de altă parte în vederea stabilirii vocației succesore a primei. Prin respingerea capetelor de cerere nominalizate, încasarea sumei de bani cu titlu de compensație dispuse de instanța de apel nu avea nici un temei legal și faptic, iar emiterea unei hotărâri suplimentare potrivit art. 250 din Codul de procedură civilă, în asemenea circumstanțe devine inadmisibilă.

Suplimentar, instanța de recurs consemnează și deficiența dispozitivului deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2014 la capitolul încasării sumei de 2870355 lei din contul Consiliului mun. Chișinău și bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul Tatiane Pilipciuc, fără a concretiza în ce mod recurenții urmează să execute obligația de plată, reieșind din limitele obiectului acțiunii și solicitările ultimei cuprinse în cererea de concretizare a pretențiilor din 13 aprilie 2009 precum și conform prevederilor art. 12 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

În conformitate cu art. 59 alin. (1) din Codul de procedură civilă, parte în proces (reclamant sau pârît) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios

Colegiul notează că, apelul este o cale de atac devolutivă de fapt și de drept care conferă instanței de judecată învestite cu soluționarea apelului pe lângă competența verificării legalității și temeiniciei hotărârii atacate și unele atribuții de judecată ale primei instanțe.

În această ordine de idei, Colegiul relevă că, instanța de apel la adoptarea actului de dispoziție recurat a omis să efectueze o analiză amplă a probelor anexate la materialele cauzei pentru constatarea circumstanțelor importante ale pricinii, determinarea obiectului probațiunii precum și pentru stabilirea corespunderii subiectului raportului material litigios cu subiectul juridic procesual care-și revendică drepturile în cauza dată în vederea identificării autenticității reclamantului Pilipciuc Tatiana în procesul intentat.

Instanța de recurs reține că, acțiunea a fost înaintată de Pilipciuc Tatiana care a susținut calitatea sa de moștenitoare a averii succesore lăsate de bunelul acesteia, Grosu Mihail, a cărui patrimoniu a fost naționalizat, calitate care urma a fi constatată prin probe pertinente, concludente, utile și nicidecum prin afirmații cu caracter declarativ.

Instanța de apel urma să individualizeze și să verifice calitatea de moștenitor a Tatiane Pilipciuc în vederea stabilirii vocației succesore, circumstanță care nu a fost determinată cu certitudine de instanța inferioară or, potrivit certificatului de moștenitor legal nr. 1540 din 01 iulie 1996 anexat la materialele pricinii rezidă că, Pilipciuc Tatiana Leonidovna este fiica Liudmilei Grosu, iar din datele reflectate în certificatul de naștere nr. 0229100 din 13.12.1999 a intimatei, se atestă faptul că, numele intimatei la naștere este Grosu Tatiana, la rubrica tatălui careva mențiuni lipsesc. Din moment ce în certificatul de moștenitor legal a Tatiane Pilipciuc nu sunt indicate datele de naștere a dînsei iar în certificatul de naștere lipsesc informații referitor la tatăl acesteia, în sarcina instanțelor inferioare pe categoria dată de litigii, efectuarea analizei identității celui care se prezumă a fi subiect al raportului material litigios era imperioasă.

Colegiul reține că, la materialele cauzei lipsesc acte susceptibile să confirme faptul că, Grosu Tatiana și Pilipciuc Tatiana Leonidovna reprezintă una și aceeași persoană,

prin prezentarea eventuală a unui certificat de schimbare a numelui sau certificat de căsătorie. Ba mai mult ca atât, la materialele pricinii lipsește actul de identitate a Tatiane Pilipciuc care eventual ar putea furniza informații cu privire la autenticitatea potențialului moștenitor al averii succesoriale și înlăturarea tuturor dubiilor care planează în privința acesteia.

În conformitate cu art. 1500 alin. (1) din Codul civil, în cazul succesiunii legale, moștenitori cu drept de cotă egală sînt:

a) de clasa I – descendenții (fiii și fiicele celui ce a lăsat moștenirea, la fel și cei născuți vii după decesul lui, precum și cei înfiați), soțul supraviețuitor și ascendenții privilegiați (părinții, înfiitorii) celui ce a lăsat moștenirea;

b) de clasa a II-a – colateralii privilegiați (frații și surorile) și ascendenții ordinari (bunicii, atât din partea tatălui, cît și din partea mamei) ai celui ce a lăsat moștenirea;

c) de clasa a III-a – colateralii ordinari (unchii și mătușile) ai celui ce a lăsat moștenirea.

În conformitate cu art. 1501 din Codul civil, moștenitorii de clasă posterioară sînt chemați la succesiune legală numai dacă lipsesc moștenitori din clasele precedente sau dacă aceștia nu acceptă ori refuză succesiunea. Ei sînt chemați la succesiune și în cazul în care toți moștenitorii de clasele precedente au fost decăzuți din dreptul la succesiune.

Instanța de recurs notează că, la judecarea cererii unui moștenitor al persoanei supuse represiunilor politice despre restituirea averii ori achitarea compensației pentru averea naționalizată sau confiscată, instanța judecătorească urma să verifice cercul moștenitorilor și în caz de necesitate, să rezolve chestiunea introducerii în proces a tuturor moștenitorilor.

Instanța de apel la determinarea cercului de moștenitori ai averii succesoriale lăsate de defuncții Grosu Mihail și Grosu Maria, a operat cu date incerte, întemeindu-și concluzia doar în baza declarațiilor intimei și presupunerilor reprezentantului acesteia, Alexandru Postică (Vol. I, f.d. 136-verso), stabilind în mod superficial faptul că, Pilipciuc Tatiana este unicul moștenitor al averii succesoriale lăsate de Grosu Mihail și Grosu Maria. Instanța de apel nu a luat în considerare faptul că, familia Grosu Mihail și Grosu Maria mai aveau doi copii: Vladimir și Lidia Erhan în privința cărora, în cuprinsul deciziei, la capitolul stabilirii cercului de moștenitori nu se face nicio mențiune, iar careva date despre soarta acestora la materialele cauzei nu există.

Urmare a celor menționate, instanța de recurs ajunge la concluzia că, instanța de apel nu a constatat și determinat cu certitudine circumstanțele importante ale pricinii, nu a verificat minuțios temeinicia acțiunii și legalitatea raporturilor juridice care au importanță pentru soluționarea pricinii.

Dat fiind faptul că, instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și procedural la soluționarea pricinii precum și a emis o decizie a cărei motivare contravine dispozitivului acesteia, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, cauza urmează a fi rejudecată de Curtea de Apel Chișinău de un alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea drepturilor procedurale ale părților.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admit recursurile declarate de Ministerul Finanțelor și reprezentantul Consiliului mun. Chișinău, Viorica Cobzarencu.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pilipciuc Tatiana împotriva Guvernului Republicii Moldova reprezentat de Ministerul Finanțelor, Consiliului mun. Chișinău, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni “S.G.S. Moldova” cu privire la constatarea raportului de rudenie, stabilirea faptului naționalizării proprietății ca urmare a represiunii politice și recuperarea valorii acestora prin achitarea de compensații, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Sveatoslav Moldovan

Nadejda Toma

Ion Guzun